

ποίησιν ὥστε ἀφαιρείται ὅταν συντάσῃ δικαστικὰς ἀποφάσεις ἢ κρατεῖ καταθέσεις μαρτύρων, καὶ τὰς γράφει ἐμμέτρως».

Καὶ τὸ «Σκρίπ» δημοσίεψε κάπια μαρτυρικὴ καταθέσῃ του ποῦ βρίσκεται στὰ πρᾶχτικά του 1902 (ἀριθ. 3344) καὶ εἶναι ἡ ἀκόλουθη:

«Τὴ νύχτα σὺν ἐπρόγκηξαν τὰ γίδια ἀπὸ τὸν ὕπνο, πετάχτηκα καὶ φώναξα τὸν γέρο μου πατέρα καὶ τότε πέρα ἐκάμαμε νὰ ἴδωμε τί συμβαίνει, καὶ μετὰ τὰ μάτια μας καλὰ γνωρίσαμε τὸ Σκούντα νὰ φεύγῃ εἰς τὰ τέσσαρα χωρὶς μιλιὰ νὰ δώσῃ εἰς τὸ δικό μας μίλημα.

Σὺν ἔλλειπαν τὰ γίδια μας, τὴν ἄλλη τὴν ἡμέρα, ἐπήγαμε καὶ σμίξαμε στὴ στάνη του τὸ Σκούντα,

ἀλλὰ καλὰ δὲν ἔκανε πῶς ἔκλεψε τὰ γίδια. Μὰ σὺν καὶ τὸν κατῆγγαίλε δὲ Γιάννης Λαφογιάννης, τὴν πράξη ἀναγνώρισε καὶ πλέρωσε τὰ δύο καὶ ἀπόδειξε συντρόφους του τὰ δύο παιδιὰ τοῦ Μήτσα».

Δὲ λέμε πῶς εἶναι ἀσκημοὶ οἱ στίχοι, εἶναι μάλιστα ἀρκετὰ καλοὶ, μὰ καὶ πεζὰ νὰ εἴτανε γραμμμένη ἡ καταθέσῃ πάλι θὰ εἶχε τὴν ἀξία της ἀφοῦ ὁ κ. Βέλεχας ἔγραψε ὅ,τι εἶπε καὶ ὅπως τὰ εἶπε ὁ μάρτυρας, χωρὶς νὰν τοὺς προστέσει τὸ βερνίκι τῆς ἐπίσημης δικαστικῆς γλώσσας ποῦ πολλὰς φορὲς μετὰ τίς ἑλληνικοῦρας της καὶ τίς στρυφνὲς της φράσεις ἀλλάζει ὀλωσδιόλου καὶ παραμορφώνει ὅσα λέγονται στὸ δικαστήριον.

Νὰ ποῦ ἓνας φτωχὸς ὑπογραμματεύας ἀποκότησε κάτι μεγάλο καὶ μπορεῖ γι' αὐτὸ—καθὼς μὰς πληροφορεῖ τὸ «Σκρίπ»—«πολλάκις ν' ἀπελύθη τῆς θέσεως τοῦ ἐμμίσθου ὑπογραμματεύας».

ΕΙΔΙΚΟΥΣ

ἔζητησε ἡ Βουλὴ σὲ μίαν συνεδρίασιν τῆς περασμένης βδομάδας νὰ μελετήσῃν κάπιο ἐκπαιδευτικὸ νομοσχέδιο, καὶ οἱ εἰδικοὶ βρεθῆκαν ἀμέσως. Τοὺς ἀνακάλυψε δὶχως νὰ πονοκεφαλιάσει καθόλου ὁ κ. Πρωθυπουργός.

— Τί νὰν τοὺς ζητᾶμε ὅξω αὐτοὺς τοὺς εἰδικούς, ἀφοῦ τοὺς ἔχουμε δῶ μέσα; «Ολοὶ ὅσοι χρηματίσταν ὑπουργοὶ τῆς Παιδείας εἶναι εἰδικοὶ γι' αὐτὴ τὴ δουλιὰ, κ' ἡ ἐπιτροπὴ αἴς γίνετ' ἀπὸ τοὺς τέτοιους.

Σύμφωνα λοιπὸν μετὰ τὴ θεωρίαν τοῦ κ. Ράλλη, ἅμα γίνετ' ἕνας ὑπουργὸς τῆς Παιδείας ἀποχτὰ εἰδικότητα γιὰ τὰ Ἐκπαιδευτικὰ, καθὼς καὶ ἅμα γίνετ'

γιὰ. Ἐγὼ βυθισμένος σὲ σκέψεις καθούμουνα πᾶ' στὸ μουλᾶρι ἀσυναισθητᾶ, μηδὲ γύριζα νὰ δῶ πίσω μου κ' ἐκεῖνο σιγὰ σιγὰ προχωροῦσε. Ξάφνου σούρισμα στρηγγὸ τάραξε τῆς νύχτας τὴν ἡσυχίαν· τὸ μουλᾶρι μου ζαφνίστηκε καὶ μετὰ τὴν ἀνάστασιν πέρα· ἄλλο σούρισμα ὅμοιο, ἀποκρίθηκε στὸ πρῶτο, τὸ ζῶ γύρισε πίσω καὶ ἔρχισε νὰ πηλαλάει σὺν ἀστραπῇ κατὰ τὸν κατῆρο. Ἐγὼ εἶχα πέσει πᾶνου σὲ μαλακὰ χορτάρια καὶ δὲ χτύπησα ἀσκημα πούπετα, ὅμως τρώμαξα πολὺ· σηκώθηκα νὰ δῶ γιὰ τὸν ἀγωγιάτη μου, μ' ἀντίς ἐκεῖνον εἶδα μπρὸς μου δύο παλληκαράδες ἴσια μ' ἐκεῖ ἀπᾶνου ἀρματομένους σὺν ἀστακούς, ποῦ λάμπαν τ' ἄρματα τοὺς στὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ.

— Καλησπέρα, παλληκάρη, μοῦ λέει ὁ ἓνας, ἔχεις καὶ ἄλλους συντρόφους ταξιδιωτῆς;

Ὁ φόβος εἶχε παραλύσει τὰ μέλη μου κ' εἶχε πιαστεῖ ἡ φωνή μου· ἔτρεμα χεροπόδαρα καὶ χτυποῦσαν τὰ σαγόνια μου.

— Μὴ φοβάσαι δὲ τόσο, καλὸ παιδί, κ' ἐμεῖς ἀθῶροι εἴμαστε· μοῦ λέει ὁ ἄλλος, καὶ σὺν ὄρα ἤρθε κοντὰ μου καὶ σκαλιζόντας τὴ μέση μου καὶ τίς τσέπες μου μετὰ ρώτησε:

— Ἐχεις ἀπᾶνου σου κανὲν ὄπλο τίποτε;

Κ' ὕστερα πάλι εἶπε:

ὑπουργὸς τῶ Ναυτικῶ γιὰ τὰ Ναυτικά. Ὁ κ. Βουδούρης λ. χ. εἶναι εἰδικώτατος; καὶ μπορεῖ νὰ κυβερνήσει καὶ τὸν Ἑγγλεζικὸ στόλο ὀδηγώντας τον ἴσκαμε τὴ Χαλκίδα, καθὼς ὀδήγησε ἄλλοτε τὸν Ἑλληνικὸ στόλο σὲ παραμονὲς Δημοκρατικῶν ἐκλογῶν.

ΓΑΛΑΖΙΑ

Σὰ σύγνεφο τοῦ πρόσωπου ἡ δλόγλυκη ἀσπράδα, σὺν οὐρανὸς τοῦ μεταξιοῦ ἡ δημοφιλὴ ἡ πλασμένη· θέλει καθάριος νὰ ἀπλωθῇ, μὰ πὺ καθάριος μένει στής ὄψης τῆς δλόλευνης τῆ θαυμαστῆ λαμπράδα.

Ἐνίκησε τὸ σύγνεφο τῆ γαλανῆ χλωμάδα.

Ὡ! τῶν στηθίων ἡ διάφανη κ' ἀραχνούφασμένη ἡ μουσουλίνα, μεταξιοῦ φάντασμα ποῦ πεθαίνει, δείχνει σὺν δνειροῦ σκιά μιά ῥόδινη δημοφάδα.

Τριανταφυλλένιο ἀνθόγαλα τοῦ στήθους τὰ λουλούδια φάλλουν τῆς σάρκας θρίαμβους σ' ἀρμονικὰ τραγούδια, κ' ἡ λύρα ἡ ἐλεφάντινη τοῦ πόθου αὐτὰ τονίζει.

ἌΓινε κουρέλι, ἀχνόπλασμα, νεκρὸ σωριάσου κάτου. Σ' ὄνειρομένους δημοφίλους ὁ Ἐρωτας χαρίζει ἀγνοῦς κ' ἀμάραντους ἀνθούς τὰ δλόθερμα φιλιὰ του».

ΔΟΞΕΓΓΡΙΝ

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

ΣΤΑ «ΠΕΤΑΧΤΑ ΚΑΙ ΣΥΝΤΟΜΑ»

Τοῦ ἀριθ. 153 τοῦ «Νουμά»

Τὸ φύλλο 148 τοῦ «Νουμά» εἶχε δημοσιεύσει ἓνα λόγιον μου μετὰ ὑπόθεσιν μιά μικρὴ προσπάθεια γιὰ κοινωνικὴ καλλιτέρεψιν στήν ὁποία συνεργάζομαι. Μὲ τὴν λευτερίαν ποῦ παίρουν ὄχι μοναχὰ οἱ ποιητῆς μὰ καὶ οἱ ῥήτορες θέλησα νὰ φαιδρῶν τὰ λόγια μετὰ μιά παρένθεσιν λίγο ποιητικὴν, λίγο ἱστορικὴν. Δὲν μοῦ πέρασε διόλου ἀπὸ τὸ νοῦ, ὅτι βεβαιῶν, νὰ κάμω ἀνακάλυψιν στὸν κάμπο τῆς ἐπιστήμης, ποῦ δὲν ἔχει καὶ ἀνάγκη ἀπὸ τὴν μικρότητά μου. Μὰ νὰ, ποῦ ἡ ἀθῶα αὐτὴ παρένθεσιν σκανδαλίσει ἓναν

— Ἄμ, δὲν ἔχεις δὲ μούτρα γιὰ ὄπλα, μόνε...

Ἐβγαλε κατόπι ἓνα κόκκινο μαντήλι κ' ἔδεσε μετὰ δάφτο τὰ μάτια μου χωρὶς ἐγὼ ν' ἀντισταθῶ καθόλου. Ὑστερα μετὰ φορτώθηκε ὁ ἓνας τοὺς στίς πλάτες του, μετὰ παραγγέλλανε νὰ μὴ βγάλω τσιμουδιά, μόνε νὰ τόνε βαστῶ γερά, καὶ ξεκίνησαν. Δὲν εἶχα δύναμιν μηδὲ νὰ μιλήσω, ὄχι νὰ φωνάξω κιάλας!

Κάμποση ὥρα ἔτσι περπατοῦσαν, κ' ἐμένα ἡ καρδιά μου ἔτρεμε σὺν τοῦ πουλιοῦ στὰ νύχια τῆς γάτας· ὕστερα σταθήκανε μιά:

— Βάστα σφιχτὰ τώρα· μοῦ λέει ἐκεῖνος, ποῦ με σήκωνε.

— Στάσου· λέει ὁ ἄλλος· κ' ἐνῶσα πῶς με δέσανε μ' ἓνα σκοινὶ στὴ ράχη κείνου, ποῦ με σήκωνε. Τότε μοῦ φάνηκε πῶς σκαρφαλώνανε πάνου σὲ βράχους, καὶ ἀπὸ καμιά πέτρα, ποῦ κυλοῦσε κάτ' ἀπ' τὰ πόδια τους, ἔκκμενε βουή, σὰ νᾶπερτε μὲς' σὲ ἄβυσσον γκρεμοῦ.

Φαντάζεστε τὸ φόβο μου! Σὲ κομματὶ πάλι σταθήκανε, λύσανε τὸ σκοινὶ καὶ μ' ἀπιθῶσανε κάτου. Τότε μ' ἔπιασ' ἓνας ἀπ' τὸ χέρι, μετὰ σήκωσε ὄρθιο καὶ μοῦ ψιθύρισε:

— Περπάτιε.

Ἐστοπίσανε κατόπι κλαδιὰ καθὼς κατάλαβα

τρυνὸ κριτικὸ ποῦ ζεῖ στὴ Λόνδρα μετὰ καὶ μὰς σφενδονίζει ἀπὸ κείθε πέρα κάμποσες σοφὲς ἐπίκρισες καὶ πετριεῖς ὀρμήνιες. Φηχριστῶ καὶ σκερτοῦμαι νὰ δράξω τὴ σπάνια καὶ τιμητικὴ περὶστασιν ἀπαντῶντας τοὺς λόγια σὲ ἓνα λόγιον ποῦ βρίσκεται σὲ τέτοια μεγαλοῦπολη· τὸ πρᾶμα ἀλλάζει ἰάν ἐξοῦσε μονάχα σὲ μιά μικρὴ πολιτεία, λόγου χάριν στὴ μικροσκοπικὴ Λακεδόνια. (Πολίχνη ἱταλικὴ 3000 κατοίκων. Κοίταξτε «Πεταχτὰ καὶ σύντομα» «Νουμά» ἀριθ. 153).

Μπαίνω ἀμέσως στὸ θέμα. Ποῦ βρῆκε ὁ κριτικὸς μου στὸ λόγιον μου ἐκεῖνο πῶς τὴ μεταφράσῃ τοῦ Ἰωνᾶ τὴν κάμανε οἱ Ἑβραῖοι τοῦ νησιοῦ μας; Τέτοιο πρᾶμα δὲν εἶπα· ἔτσι τὸ παραμῦθι ὄχι μοναχὰ δὲ «χόντρυνε στήν ἐκδοσὴ μου» καθὼς λέγει, μὰ οὔτε ἀναφέρεται ὀλότελα. Εἶπα μετὰ πολὺ δόση σκερτικισμοῦ καθὼς μαντεύει ὁ ἀναγνώστης τὸ ἐξῆς: «Ἐχω διαβάσῃ μιά φορὰ» ὅτι τὸ πρῶτο κείμενον εἰς ῥωμῆικῃ γλώσσῃ βρισκεται στὸ Ὄξφορντ κειμῆνον «γιὰ τοὺς Ἑβραῖους» τῆς Κερκύρας. Τὰ δύο νοήματα ἔχουν διαφορὰ, μάλιστα γιὰ ἓναν κριτικὸν ποῦ τὰ ψιλοκοπανίζει ὀλα. Τὴν εἰδησιν τὴν εἶχα διαβάσει στήν ἱστορίαν «τῆς Ἑβραϊκῆς Κοινοτήτος τῆς Κερκύρας» τοῦ Ρωμανοῦ ποῦ τὴν ἔμαθε ἀπὸ τὸν κ. Λάμπρο, ὁ ὁποῖος ἀπὸ μέρος τὴν εἶχε λάβῃ ἀπὸ τὸν βιβλιοθηκᾶριον τοῦ Ὄξφορντ κ. Νοτμπάουερ. Τὸ πρῶτον ἔστιν εἶναι ποῦ ὁ ἴδιος ὁ κριτικὸς ποῦ τώρα ἀστράφτει καὶ βροντάει, ἐργάστηκε ἀρκετὰ γιὰ τὴ διάδοσιν τῆς εἰδησῆς, ἀκριβῶς καθὼς τὴν ἔδωσα γὰ, μετὰ τὴν μεταφράσῃ ποῦ κάμαμε σὲ μιά ἑβραϊκὴν γλώσσῃ, τῆς ἱστορίας τοῦ Ρωμανοῦ· ἀλήθεια πῶς δὲν εἶχε πᾶσι ἀκόμα στὸ Ὄξφορντ νὰ δῆ τὸ περιφροῦ κείμενον.

Βρίσκει τόντις κανεῖς τὸ μπελᾶ του ὅτι δὲν πᾶσι ἐπὶ τόπου γιὰ ἔρευνες. Νὰ λόγου χάριν ὁ κριτικὸς κριτικὸς μας γιὰ νὰ μὴ γνωρίζῃ τὸ Βέλο ἔχει γράψει πῶς οἱ ἐκεῖ Ἑβραῖοι μιλοῦν ἑλληνικὰ ἐνῶ εἶναι ἰσπανόφωνοι. Ὁ ἴδιος μὰς δίνει τώρα σὺν κάτι κάτι καινούργιον ποῦ τὸ ἀνακοινῶναι αὐτὸς πρῶτον καὶ ἄξιον νὰ ζιππάτῃ καὶ τὸν κ. Καρπαῖνο (τόνομα ἐνὸς ὑπουργοῦ πιάνει πάντα θέση) ὅτι τὴν Ἄρτα τὴν λέγανε παλιότερον Κερνανία. Τὸ ἱστορικὸν κειμῆνον τῶδε σὲ ἓνα ἑβραϊκὸν βιβλίον τυπωμένον στήν Πόλιν τὸ 1537. Μὰ τοῦτο σὰς λένε ποῦ τὸ ξέρουν ὀλοι οἱ Ἑβραῖοι τῆς Ἄρτας ποῦ ἀκόμα βάζουν στὰ ἑβραϊκὰ προικοσύμφωνά τους τὰ δύο ὀνόματα Ἄρτα καὶ Ἀκαρνανία. Τὴ διπλῆ ὀνομασία ὅμως δὲν τὴ ξέρουν οἱ χριστιανοὶ οἱ Ἄρτινοι, τουλάχιστον κείνοι ποῦ ρώτησα.

ἀπ' τὸ θρόν ποῦ κάνανε τὰ φύλλα καὶ μετὰ πέρασαν ἀπ' ἀνάμεσα.

— Σκύψε, μοῦ ψιθύρισε τώρα.

Ἐσκυψα καὶ μοῦ φάνηκε, πῶς περνοῦμε ἀπὸ τρύπα βράχου καὶ ὕστερα ἀπὸ καυπόσα βήματα,

— Κάτσε, μοῦ λέει.

Κάθησα καὶ τότες μοῦλυσε τὸ μαντήλι ἀπ' τὰ μάτια μου. Ἐτριψα τὰ μάτια μου καὶ τ' ἀνοιξα καλὰ· σκοταδι καταμούγκαρο, οὔτε τὸ δάχτυλό μου δὲν ξεχώριζα. Σήκισα ἀπᾶνου τὸ κεφάλι μου καὶ κοίταξα ψηλά, ἡ ἴδια μαβρίλα, μηδὲ φεγγάρι, μηδ' ἀστρὸ κανένα. Κ' ἐπειδὴ αἰσθάνομαι πῶς μετὰ τριγύριζε καὶ μιά στενοχωρημένη ἀτμοσφᾶρα, κατάλαβα πῶς δὲν εἴμουν πάλι ὅξω στὸν ἀνοιχτὸν ὄριζοντα. Ὡς τόσο δὲν κουνήθηκα ἀπ' τὸν τόπον μου, ἡ τρομᾶρα παραλύει τὰ κομμάτια μου.

Κανὲν τέταρτον τῆς ὥρας ἐμείνα ἔτσι στὴ θέση μου σὲ νεκρωμένον, μὰ γύρω μου ἔκουγα σὺν ψυφουρισμοῦς. σὺν κρυφομιλήματι. Ὑστερα χριτῆς τρῆθησαν ἓνα σπῆρτο κ' ἀναῶνεν ἓνα κερὶ κ' ἔριξε ὀ κόμμα. Τότες τινάχτηκα κ' ἐγὼ πάνου ὄρθιος καὶ κοίταξα γύρω μου. Τὸ μέρος ἐκεῖνο εἶτανε σπηλιά, βραχοκουράλα, κάμποσον ἀπλόγηρη. Στὸ βάθος ξάνιζα μερὲς μαρπῆς σὺν ἐκείνων, ποῦ με φέρνε. Μπροστὰ μου στέκουνταν ἓνας ρουστακνελλᾶς μετὰ μᾶβρον μαντήλι

Ένας νοικοκύρης εβραϊός 'Αρτινός που είδα διέμυσε να μου ξεδουαλίση αν ή λέξη 'Ακαρνανία διέθλει να φανερώση καλλίτερη την έπαρχία ή αν δεν είναι παραμόρφωση τής λέξης 'Αμβρακία. Περιμένω ένα προικοσύμφωνο και άλλες πληροφορίες και άμα τες λάβω θά τες στείλω γενναία στο British Museum.

Για το ζήτημα τής γλώσσας του Βαγγελίου, μου φαίνεται λίγο τολμηρό να βγάλη κανείς απ' τα λόγια άλλου άλλη σημασία κεινης που βγαίνει από το γενικό νόημά τους. Το αν το ελληνικό το κείμενο είναι πρωτότυπο ή μετάφραση δεν είχε να κάνει τίποτε με τα λόγια μου. Οι νοήμονες αναγνώστες του «Νουμά» κατάλαβαν που ήθελα να συμπεράνω όταν είπα ότι το ελληνικό κείμενο του Βαγγελίου γράφηκε σε γλώσσα καταληπτή στους ταπεινούς και απόκληρους τους οποίους προσηλύτιζαν στο χριστιανισμό. Ένας φίλος μου, του οποίου ή σοφία είναι στο ύψος τής μετριοφροσύνης, με πληροφορεί ότι ο Krumbacher αναφέρει στο τηλεφωτικό έργο του ένα σοφό Γερμανό που λέει ότι ή γλώσσα του Βαγγελίου είχε ή χυδαία τής έποχής που γράφηκε.

Και αν αποδειχθή ότι ή μετάφραση είναι από σημαντικό κείμενο και έχει εβραϊσμούς το πράμα δεν αλλάζει. Μήπως οι ρωμείς οι μεταφραστές τής Γραφής των 'Εβραίων τής 'Ηπείρου δεν έχουν εβραϊσμούς, θά πη για τουτό πως δεν είναι γραμμένες στη Δημοτική;

Άλλοι ο κριτικός μας αναφέρει τες λέξεις «δόξα και φαντασία». Την πρώτη, ως την χαιρείται όποιος θέλει, με γεια του. Τη δεύτερη δέ μας κακοφαιίνεται και τόσο. Δεν είναι δά και τόσο άσχημο πράμα λίγη φαντασία. Φτάνει μονάχα να είναι γέννημα και συμπλήρωμα λογικῶ συμβάντων και σκέψεων, και όχι άρρωστικῶ οργανισμού. Στις ιστορικές αναπαραστάσεις κάθε λογής και διάστασης, λίγη φαντασία είναι απαραίτητη. Τι θά γινόντανε δίχως αὐτῆς (για να καταπιναστούμε τα μεγάλα, τα άφραστα παραδείγματα) τα έργα του Fustel de Conlangue; τί θά γινόντανε πρό παντός τα θαυμάσια έργα του Ρενάν που με όλη τή φαντασία τους, ή ίσα ίσα άκριβως για τή γνητεία τής φαντασίας τους θά μένουν στους αιώνας;

Για τή μικρότητά μου ή από Θήβα καταγωγή των πρώτων εδῶ 'Εβραίων έχει βίαση πολύ στερία. Με πείθει ή βεβαιωμένη γραικική καταγωγή τους, το σύγχρονο τής Κατάκτησης τής Θήβας και τής Κέρκυρας, ή τοπαλλαξία πολλῶν 'Εβραίων από τή Θήβα

στα κράτη του Ρουγγέρου, ή παρουσία ή πλήθεια των 'Εβραίων στην Κέρκυρα, όχι πολύ ύστερα, ο ένας ή δυο 'Εβραίοι βραχίστες (τέχνη θηβική) που βρήκε δῶ ο Τουδέλας στο δωδέκατο αιώνα που μπορεί να ήσαν ή εμπροστοφυλακή των κατοπινῶν (πιστέβω κάτι τι τέτοιο έχει παραδεχτεί ο ίδιος ο κριτικός μας είναι τώρα κειρός) και τέλος ή χαριτωμένη ή ροδκλή αὐτή Σίδα (*) που ύστερα από τόσες τρυφερές αγάπες κάτου στο ρωμαντικό οὐρανό τής Φιρέντζας την άπαρνιέται σήμερα μη βασιτώντας να τή δῆ να φλερτάρη με άλλους!

Μά έχω και κάτι άλλο αναφορικῶς στη καταγωγή αὐτῆ που είναι σαν το στεράνωμα ενός χιτίριου.

Δεν έγγουόμαι όμως ότι τουτό θα ξιππάση κανένα ύπουργό. Μπορεί όμως να μην έχω ούτε τώρα τύχη, και το κελεπούρι αὐτό να τῶχη κρυφά κμαρί κανέναν που να του άποκαλύφτηκε ανάμεσα σε καμμιά πολυ μεγάλη βιβλιοθήκη, και να το κρατάει καθώς είπα μυστικό...

Βγαίνει από το βιβλίο τής 'Εσθήρ ότι ο Μαρδοχάιος είχε θεσπίσει να γιορτάση ή Σούσα, για λόγους που αναφέρει το ίδιο βιβλίο, τή γιορτή τής 'Εσθήρ την 15 του μήνα 'Αδάρ. Μαζί με τή Σούσα όρίστηκε να γιορτάσουν σαν από προνόμιο, την 15 και όλες οι μεγάλες και τειχισμένες πολιτείες. Οι άλλοι τόποι, οι μικροί γιορτάζαν την 14. Τουτό έκανονίζετο καλὰ στην άρχή. Μά ύστερα με την εξαπλωση τής διασποράς τής φυλής σ' όλη την τότε οικουμένη, πως θά ξεδουάκλυναν οι 'Εβραίοι οι ερθόδοξοι που θέλανε να γιορτάσουν πιστά με το διάταγμα τής Γραφής, ποιά πολιτεία είτανε τειχισμένη στην έποχή που θεσπίστηκε ή γιορτή; Πρόσθεσις, που μπορεί πολλές πολιτείες, για να δείξουν παλιές περγαμηνές άρχοντιές (που δέ χώνεται ή άριστοκρατία!) να θέλανε να γιορτάσουν την άριστοκρατική ήμερα τής 15, χωρίς το δικαίωμά τους σε τουτό να είτανε και πολύ ξάστερο.

Έτσι οι Ραββίνοι, για πειδ βεβιαότατο όρισαν πειδ πέρα πέρα την έποχή του χιτισίματος μιας πολιτείας θεσπίσανε λοιπόν ότι θά γιορτάζαν την 15 μόνον οι πολιτείες που ήσαν τειχισμένες στην έποχή τής Κατάκτησης, δηλαδή του 'Ιησού του Ναυή.

Λοιπόν: Οι ένοριτες τής Γραικικής Συναγωγής, αν και στην Κέρκυρα από 70) σχεδόν χρόνια,

(*) Σίδα ρόδο, λέξη θηβική που διατηρήσε ακόμα ο 'Εβραϊός τής Κερκύρας στην Ιταλική διάλεκτό τους.

γιορτάζουν θρησκευτικῶς δῶ μαζί με τους άλλους εμοθησικούς τους την 14 του 'Αδάρ (γιατι ή Κέρκυρα διέ λογιάζεται σύγχρονη του Ναυή) μολατχούτα ζακολουθάνε με ασάλευτη έπιμονή να γιορτάζουν στα σπίτια των, στο γλέντι, στις μασκαράτες κλπ. την 15 ξεδιακρινόμενοι σ' αὐτή την περίπτωση από τους άλλους έντόπιους 'Εβραίους!

Τι άλλο φανερώνει τουτό, πέρα πῶς οι 'Εβραίοι τής Γραικικής Συναγωγής είναι φερμένοι από πολιτεία που γιόρτασε ως κυρία γιορτή τες την 15 'Αδάρ; Και ποιά άλλη πολιτεία ανταποκρίεται στο περιστατικό τουτό περισσότερο από την πανάρχαια, την τρισένδοξη τή Θήβα;

Κέρκυρα 30 του Θεριωτή 1905

M. XAΓI'MHΣ

ΜΩΣΑΓΚΑ

Ο ΦΑΡΟΣ

Για έναν ενειροπλάνευτο τραγουδιστή του 'Αγνώστου Που οι πόθοι τής ερημικής ζωής τότε φτερόνουν Να είτανε φάρου ο φύλακας ή τί ενειροί ο έαυτός του Σε βράχο εκεί, που οι θάλασσες κ' οι άνεμοι περιζώνουν.

Μακριά απ' τις όψεις των πολλῶν κ' απ' την κοσμοπλημ- [μύρα

Σε πύργο σιδερόστηθο, που ερθόπλασε ο γρανίτης, 'Ηρωας να ζῆ, αφού ένίκησε την κοσμοπλάνα Μοίρα, Του πέλαγου άδασίλευτος να λάμπη άποσπερίτης.

Μακριά απ' τα δάση ή απ' τους άγρούς, από χωριά είτε [χωρές

Που οι χρόνοι δλε τάλλάζουνε και τις χαλνούνε οι ώρες, Να ρίχνη φως άνέσπερο σε άστέρεστα πελάγη Κάτου από άτέλειωτο οὐρανὸ στο αιώνο κύμα πλάγι.

Μικρό να μη θωρηῆ ποτέ και πρόσκαιρο κανένα, 'Ο,τι μισούνε οι ταπεινές καρδιές κ' ή,τι αγαπούνε' Διάπλαττε οὐρανοθέμελα και θάλασσα ένωμένα Μέσα στη λάμψη του φωτός παντοτεινά να ζούνε.

Δεσμώτης του 'Απειρου να ζῆ και σκλίθος του Κυμάτου Νάν τον κοιμίζουν οι άνεμοι κ' οι φλοίσβοι δλόγυρά του' Και προς τὸ φῶς του φάρου του τα μάτια του ένψ στρέφε Να κλέη σ' αϊθέρ' άχτινωτό με εσπεριά ή με νέφη.

... 'Ω ναί! με ο σαροφύλακας, μη θλίβεται όταν βράδυ Σε βράδυ οὐτ' ένα δειλινὸ δέ ζῆ με το σκοτάδι;

(Μίμνησθ από τον Charles Frémine)

ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΕΡΓΙΑΛΙΤΗΣ

στο κεφάλι, με την παλάσκα στη μέση στολισμένη με δυ-τρια μικρά δπλα' μάτια μάβρα κ' άνήσυχα, πρόσωπο ήλιοκαμένο με χαρακτηριστικά κανονικώτατα, μουστάκια μέτρια κατ'άμαβρα, γένια ξουρισμένα, άνάστημα λίγο κοντύτερο απ' το μέτριο, ήλικία ίσα με σπράντα χρονῶ.

— Γεια σου, καλό παιδί, μου κάνει με πολύ καλόν τρόπο.

— Γεια σου και σένα, καπετάνιο, του λέω με νεβρική ταραχή.

— Μη φοβάσαι καθόλου' μου λέει, εμείς είμαστε σταθεροί του βουνού. Είν' ή αλήθεια, πως τρώμε από καμιά φορὰ άθρώπους, με μόνο κείνους, που μάς σκοτιζούνε τον έρωτα' έσύ μη φοβάσαι. 'Απόψε ήσύχασε θαρρετά κ' άθροιο τα λέμε καλύτερα. Δείξε, ώρε Κούτρα, του παλληκαριού ένα μέρος να κοιμηθεῖ.

— 'Εφ'ακριτώ, καπετάνιο. Καληνύχτα.

— 'Υπνον άλαφρό' μ' άποκριθηκε.

'Ο άλλος, που κρατούσε το κερί, με πήρε τότες απ' το χέρι και με πήγε σε μιάν κώχη τής σπηλιάς, που είταν άπλωμένη με πρόβια, μ' έβαλε κάτι ρούχα για προσκεφάλι, μουπε να πλαγιάσω, μ' έρριξε' από πάνω και μια φλοκάτα, κ' ύστερα έσθεσε το κερί και τραβήχτηκε.

Τότες συλλογίστηκα πως δεν πρέπει δά να φοβούμαι και τόσο, αφού ο ίδιος ο καπετάνιος (γιατι αὐτός θά είτανε) μου το βεβαιώνει, και προσπαθήσα να κοιμηθῶ.

Μόνο μια άπορία μου σκοτίζε το κεφάλι, τί θέλουν τάχ' από μένα; γιατί με πιάσανε, και τί θά με κάνουνε;

Μά επειδὸς είμουν καταπονημένος με πῆρ' ο ύπνος, πριν προφτάσω να βρω μιάν πρόφαση να δικιολογήσω τους κλέφτες και να συχάσω τον έμαφτό μου, αλλά και μεσ' στον ύπνο μου όλο κλέφτες έβλεπα, άπχωγές, μαχαίρια, πιστόλια, φόνους, αίματα, χωροφύλακες, κυνηγήματα, κ' άλλα τέτοια άνακατωμένα πράματα ταραζάνε την ύπνοφντασία μου. 'Αξέφωνα μου φάνηκε, πως έπεφτα από γκρεμό, και τήν ώρα, που χτύπησε τάχα το κορμί μου πα στα βράχια, τινάχ κ' με το τίναγμα ξύπνησα.

Είτανε μέρα. 'Η σπηλιά μέσα θαμπά θαμπά φωτιζονταν. 'Ανακάθησα μιά, χασιμορήθηκα, τανύστηκα, πεταβριστήθηκα, και κατόπι σηκώθηκα όλόρθος κ' είδα πίσω μου τον ίδιο τον καπετάνιο' κέθουνταν κοντά στο προσκεφάλι μου.

— Καλῶς ξύπνησες, παλληκάρι μου' μου κάνει, έλα να νιφτεῖς.

Με πήγε σε μιάν άκρη, μ' έχυσε ο ίδιος νερό

από μιάν τσότρα, κ' απε μουδωσε ένα μεγάλο μαντήλι κόκκινο και σουγγιστήκα. 'Εκανα το σταβρό μου τρεις φορές και γυρίζω και του λέω.

— Καλημέρα, καπετάνιο.

— Καλημέρα, παιδί' μου' χάριτέ μου τόνομά σου.

Του τῶπα.

— 'Αναστάσης;

— Ναί γικτί;

— Κ' έγώ είχ' άκούσει: Θανάτης.

— Δεν περάζει κ' αὐτό Χριστιανικό είναι. Μόν' αφού άκουσες, πως είμαστ' εμείς πάνου στα βουνά, πως άποκότησες να περάσεις από δωπέρα, που δεν περνάει μηδὲ πουλι πετούμενο;

— 'Αχ, καπετάνιο μου ή μεγάλ' ανάγκη με βίχες, μόνε πρέπει να σ' τα πῶ ούλα για να καταλάβεις.

Κι έτσι με λίγα λόγια ξήγησα, ποιος είμουν, πως πήγα στο χωριό και για ποιο λόγο είταν ανάγκη τώρα να γυρίσω χωρίς άλλο, και τάποδελόπιχα.

— Κι ο άγωγιάτης σου τί έγινε; μου λέει;

— Είρω κ' έγώ;

— 'Εγώ να σου το ξηγήσω, μου κάνει' άφτο, οι χωριάτες είναι κουτοπόνηροι, σαν άρχινήσατε ν' α- νεβαινετε το βουνό, άφτός έμνεσε όλο πίσω, γιατ-